

Hantering av ett bidragsprojekt

Siv Hansson, biträdande miljöskyddsdirektör och samordnare för arbetet med förorenade områden i Västra Götalands län

Hantering av ett bidragsprojekt

Vad styr hanteringen av ett bidragsobjekt?

Efterbehandling av förorenade områden – kvalitetsmanual för användning och hantering av bidrag till efterbehandling och sanering. Rapport från NV utgåva 4-2008.

Förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningssskador och statsbidrag för sådant avhjälpande.

Ändringar fr.o.m. 1 februari 2010.

Förändringar under 2010

- Bidrag får ges till 100 %. Dvs. det som kallats egeninsats tas bort. Oklart om kommuner får ta ut ersättning för sin arbetsinsats.
- Länsstyrelser kan vara huvudmän i utredningsfasen.
- SGU kan i undantagsfall vara huvudmän i åtgärdsfasen. Ännu finns inget uttalat om när SGU kan ta på sig att vara huvudman. Huvudspåret är fortfarande att kommunerna ska vara huvudmän för åtgärder.
- SGI får ett uttalat uppdrag att ansvara för kunskapsförsörjning, teknikutveckling och forskning.
- NV ska få förstärkning med fyra personer. SGUs roll som granskare samt stöd för länsstyrelser ska upphöra.

Vilka objekt kan få bidrag?

Prioriteringskriterier (ur Kvalitetsmanualen)

- Objekt ska prioriteras högt om de innebär ett akut och allvarligt hot mot människors hälsa, mot naturområden med stora skyddsvärden eller mot betydande vattenförsörjningsintressen
- Objekt ska väljas om de innehåller skadliga halter av föroreningar, vilka på grund av bedömd hälso- eller miljöfarlighet har hög prioritet i miljöarbetet och om föroreningarna riskerar att spridas till omgivningen.
- Objektet ska sammantaget vara särskilt angeläget från risksynpunkt, d.v.s. tillhöra riskklass 1 (enl MIFO).

Vilka objekt kan få bidrag?

- Det ska inte finnas någon som enligt lag är efterbehandlingsansvarig alternativt ska det finnas möjligheter till en frivillig uppgörelse med den efterbehandlingsansvarige eller någon som vill exploatera området. Bidrag för särskilt angelägna objekt kan också utgå i den del som en rättslig prövning visat att det inte är skäligt att kräva åtgärder av den ansvarige.
- För att tas in i åtgärdsram ska objektet skall vara välutrett, d.v.s. det ska finnas en färdig huvudstudie.
- Berörd kommun eller någon annan myndighet skall vara beredd att ta på sig huvudmannskapet för projektet och uppfylla vad som krävs för detta.

Undersökning

Förstudie

- Översiktlig undersökning
- Översiktlig ansvarsbedömning
- Övergripande åtgärds mål

Huvudstudie

- Fördjupad undersökning
- Fördjupad utredning
- Ansvarsutredning
- Riskbedömning
- Åtgärdsutredning
- Riskvärdering
- Åtgärds mål och åtgärds krav

Åtgärd

Förberedelse

- Projektering
- Anmälan eller tillståndsansökan
- Eventuell komplettering

Genomförande

- Utförande
- Upphandling
- Bygglledning
- Miljökontroll
- Slutbesiktning

Uppföljningskontroll & rapportering

- Garantibesiktning, ev åtgärd
- Resultatkontroll
- Miljöeffektkontroll
- Slutrapportering
- Erfarenhetsåterföring

Efterbehandlat objekt

Bidragshanteringen

Utredningar.

- Medel söks av länsstyrelsen i "Regionala programmet" i oktober. Ansökningar från kommuner före det.
- Granskning och prioritering av NV och tidigare SGU.
- GD-beslut (NV) om medel, enhetsbeslut om villkor.
- Länsstyrelsen rekvirerar medel och beslutar att överlämna bidraget till kommunen. Beslutet är förenat med villkor.

Bidragshanteringen

Åtgärder

- Kommunen skickar en ansökan till länsstyrelsen. Medel söks av länsstyrelsen vid valfri tidpunkt under året. (Egen ansökan med kommunens som bilaga).
- Granskning och prioritering av NV och tidigare SGU.
- GD-beslut (NV) om medel (objektet tas in i "åtgärdsram"), enhetsbeslut om villkor och utbetalning av medel.
- Länsstyrelsen rekviderar medel och beslutar att överlämna bidraget till kommunen. Beslutet är förenat med villkor. Flera beslut kan fattas beroende på att projektet sträcker sig över flera år.

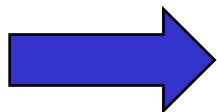
Hinder för objekt att nå åtgärdsram

- Inte tillräckligt prioriterat objekt
- Oklara ansvarsförhållanden
- Delansvarig bidrar inte tillräckligt med medel
- Praxis saknas på värdering av ansvar/skälighet enligt MB
- Ofullständiga undersökningar och utredningar i ansökan
- Brist på bidragsmedel
- Svårighet att få någon att ta på sig huvudmannaskapet (kommunen eller SGU)

Förseningar i projekten

- Inte tillräckligt undersökt och utrett i huvudstudien –behov av kompletterande utredningar.
- Större område förorenat än förväntat eller mer föroreningar. Ev. nytt åtgärds mål.
- Mera komplext än förväntat. Tänkta åtgärder fungerar inte.
- Avsevärt dyrare än förväntat. Översyn av åtgärds mål. Kompletterande bidragsansökan.
- Alltför optimistisk tidskalkyl från början.

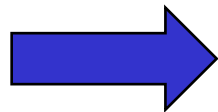

Högre krav på huvudstudien

Fördyringar i åtgärdsprojekten

- Större område än väntat förorenat. Mera massor att åtgärda.
- Högre komplexitet än väntat. Behov av nya eller kompletterande tekniska lösningar. T ex spontning.
- Bra marknad för entreprenörer i högkonjunktur.
- Behandling av förorenade massor.

Högre krav på huvudstudien

Att tänka på!

- Viktigt med nära samarbete och kontakter mellan huvudman och länsstyrelsen genom alla faser från utredningar och åtgärdsfas till uppföljning.
- Ekonomisk uppföljning viktig. Kvartalsrapporter och i vissa skeden månadsrapporter för åtgärdsobjekten. Granskning av kommunens revisorer årligen.
- Slutredovisningen ska följa NVs mall. Viktigt att tidigt granska den så att man kan redovisa alla punkter. Finns i kvalitetsmanualen och på NVs hemsida.

